

ProFuturo 3/2007

Klíčová aktivita 5 – Vytvoření systému pravidelných analýz a prognóz kvalifikačních potřeb (APKP) trhu práce a jejich využití pro činnost služeb zaměstnanosti

Národní observatoř zaměstnanosti a vzdělávání se dlouhodobě zabývá zkoumáním budoucnosti trhu práce z hlediska požadavků na profese a kvalifikace. Zatímco aktuální nedostatek kvalifikovaných pracovníků v řadě profesí je často diskutován, budoucí vývoj těchto „profesních mezer“ již takový zájem nevzbuzuje. Předvídaní budoucích kvalifikačních potřeb a trendů je přitom v mnoha vyspělých zemích důležitou částí strategie rozvoje trhu práce a významným faktorem boje proti strukturální nezaměstnanosti. Informace o budoucím vývoji trhu práce a o očekávaných změnách v kvalifikačních požadavcích na zaměstnance jsou důležité rovněž pro poradenskou činnost úřadů práce a formulování priorit vzdělávací politiky.

Trh práce je ovlivněn mnoha faktory, které jsou ve vzájemné interakci a jejichž budoucí vývoj a dopady nelze jednoduše předpovědět. Abychom mohli kvalifikovaně předvídat jeho budoucí vývoj, nevystačíme si pouze s informacemi o současném stavu a s extrapolací známých trendů.

Na problematiku včasné identifikace budoucích změn profesních a kvalifikačních požadavků na lidské zdroje můžeme nahlížet ze dvou různých úhlů:

- Z hlediska kvantitativního se jedná o významný nedostatek pracovníků s potřebným kvalifikačním stupněm a oborem vzdělání.
- Kvalitativní hledisko poukazuje na významný nesoulad mezi obsahem kvalifikačních požadavků na výkon profesí a mezi znalostmi, schopnostmi a dovednostmi pracovníků, kteří by tyto profese měli obsadit.

V rámci klíčové aktivity 5 jsou oba tyto pohledy řešeny pomocí sektorových studií. Ty jsou založené na expertním zkoumání vybraných sektorů a profesí. Jejich záměrem je propojit zkoumání faktorů podnikatelského prostředí s vývojem zaměstnanosti a sféry vzdělávání. Sektorové studie v sobě obsahují více metodických přístupů (desk research, hloubkové rozhovory, panelové diskuse, PEST analýza) a kromě pohledu na budoucí vývoj obsahují i doporučení pro úspěšnou strategii rozvoje vybraného sektoru.

Nejdůležitějším úkolem Národního observatoře v této klíčové aktivitě je návrh systému, který by zajistil dlouhodobé a pravidelně opakované sledování trendů vývoje kvalifikačních potřeb trhu práce a jeho začlenění do služeb zaměstnanosti. Dále jsou zpracovávány dvě pilotní studie, které jsou zaměřeny na sektor Elektrotechnického průmyslu a na sektor Informačních a komunikačních technologií. Jejich cílem je zároveň ověřit a rozvinout metodiku jejich zpracování.

Národní observatoř bude také usilovat o co nejefektivnější využití výstupů sektorových studií – službami zaměstnanosti, úseky strategie a koncepce při Ministerstvu práce a sociálních věcí, síti poradenských a vzdělávacích institucí i zájmovými subjekty v jednotlivých sektorech. Výstupy této klíčové aktivity budou prezentovány v rámci webového portálu, který na téma budoucích kvalifikačních potřeb trhu práce rovněž připravujeme.

Ing. Jiří Braňka, Národní observatoř zaměstnanosti a vzdělávání